

Кирил Цанков (Велико Търново, България)

ПЕРСПЕКВИ
пред Центъра по българска ономастика
„Проф. Н. Ковачев”

Центърът по българска ономастика „Проф. Н. Ковачев” отдавна се е утвърдил с богатите си традиции и си е извоювал завиден авторитет сред научната общественост в страната и в чужбина. Всъщност той е почти връстник на университета. Неговият предшественик – Кръжокът по българска ономастика, е създаден през 1965 г., само 2 години след основаването на ВПИ „Братя Кирил и Методий”, а архивът започва да се събира от своя създател още от първия ден. Това го прави най-старото, действащо без никакви прекъсвания, научноизследователско звено на територията на нашия университет. Постигнатото до сега ме задължава като първа точка в своята концепция да заявя продължаване на делото, започнато от основателя и пръв директор проф. Н. Ковачев и продължено от втория директор и негов верен последовател – доц. д-р Мария Ангелова-Атанасова. Още повече, че моят път в науката започна от споменатия вече кръжок, в който членувах като студент между 1970 и 1974 г. Работата ми в кръжока се увенча с успешно защитена дипломна работа в областта на ономастиката, а първите ми сериозни публикации (и то в полското списание „Ономастика”) бяха по материали от дипломната ми работа.

В архива на Центъра по българска ономастика е събрана огромна информация, но тя трябва непрестанно да се актуализира. В този смисъл трябва да се работи и по запълване на „белите петна” по ономастичната карта на България, които все още съществуват. В областта на топонимията сигурно има вече и неща, които са безвъзвратно загубени, но трябва да се съберат ония

данни, които все още са достъпни, за да бъдат запазени за поколенията.

На основата на събраните материали може вече да се пристъпи към подготовка на цялостни национални топонимни и антропонимни речници и атласи, за които да се търси и съответното финансиране. Един добър пример в това отношение е изданието в рамките на „Тезаурус“ труд на покойния проф. Й. Заимов „Български водопис“ в 2 солидни тома, който, за съжаление, е останал недовършен от автора си. Но какво пречи той да бъде довършен и българската хидронимия да бъде цялостно описана въз основа на наличния архив, с който Центърът по ономастика разполага. Би могла да се използва и хидронимията от вече публикуваните ономастични трудове.

Има много работа по довършване на започнатото по научния проект, ръководен от досегашния директор на Центъра. Тя трябва да продължи, като се подготвят нови проекти. Има още региони (бивши околии), които трябва да бъдат описани и от тук нататък да продължим със систематизация на събрания материал.

Проектът като време за изпълнение и предвидено финансиране е вече изчерпан, но предстои още много работа и тя трябва да стигне до закономерния си финал.

Трябва да бъде активизирано сътрудничеството с другите научни центрове в страната, където също проявяват интерес към ономастиката, като това сътрудничество се постави на взаимноизгодна основа. Тук трябва да се направи и необходимото за координиране дейността на краеведи и други изследователи, работещи извън големите научни центрове, което да съдържа, от една страна, методическа помощ в тяхната работа, а, от друга страна, включване в нашия архив на събраната от тях информация.

Нужно е ономастичните изследвания да излязат и извън сегашните териториални рамки на България, за да бъде проучвана ономастиката върху цялата историческа българска езикова територия. И тук може да бъде полезно сътрудничеството с отделни учени и научни институти от съседни страни. Съзнавам, че едно подобно сътрудничество минава през твърде деликатни проблеми,

свързани с прояви на взаимно недоверие и дори открит национализъм, но трябва най-сетне да стигнем до извода, че тук, на Балканите, ние не сме просто съседи, а нашите езикови земища на много места се пресичат и преплитат. Нека заедно потърсим тези пресечни точки и ги изследваме.

Центърът по българска ономастика би могъл да координира магистърска програма по българска ономастика, която да се води от преподаватели от българистичните катедри. Пак чрез тези катедри могат да се предложат и докторантури по ономастични теми, за да бъдат обучени и млади кадри, занимаващи се с ономастика.

В бакалавърската програма на специалността българска филология съществува избираема учебна дисциплина ономастика, но поради неразбирателство между двете езиковедски катедри тя беше изоставена. Центърът по ономастика трябва да съдейства за възстановяване преподаването на тази дисциплина и за разширяването ѝ сред другите филологически и педагогически специалности.

Центърът по българска ономастика е достатъчно известен със своята дейност в научните среди, но неговата популярност като че ли е по-голяма извън университета. Той трябва да се превърне в притегателен център за преподавателите и студентите от нашия университет не само от филологическите, но и от историческите и географските катедри. Трябва да се вземат конкретни мерки за популяризирането му на университетско равнище, които да афишират неговата дейност.

Разбира се, Центърът по българска ономастика трябва да продължи периодично да организира национални и международни научни конференции, кръгли маси и др. подобни, чрез които да представя своята научна продукция и да стимулира развитието на младите научни кадри, а също и да следи тенденциите в развитието на науката, представени от другите научни центрове в страната и в чужбина. В този смисъл особено внимание трябва да се обръща на печатната продукция, като се продължи издаването на поредицата „Състояние и проблеми на българската ономастика”.